

Ofte stilte spørsmål – Forskrift om krav til jordarbeiding og miljøtiltak**1. For hvilke arealer gjelder forskriften?**

Svar: Forskriften gjelder for alle arealer som har avrenning til Haldenvassdraget, Hobøl-Vansjøvassdraget eller til Isesjø. Det er de gamle vassdragsgrensene som gjelder. Disse er ikke de samme som grensene for vannområdene i Haldenvassdraget og Morsa. Det stilles foreløpig ikke særlige krav til kystbekkene som drenerer direkte til kysten. Se kart som viser vassdragsgrensene her! Dersom du er i tvil om hvor grensa går kan du ta kontakt med landbruksforvaltningen i kommunen.

2. Hva er konsekvensen dersom jeg ikke følger forskriften?

Svar: Brudd på kravene i forskriften kan gi trekk i Produksjonstilskuddet og i RMP-tilskudd.

3. Når begynner forskriften å gjelde?

Svar: Kravene i den nye forskriften gjelder nå. Det vil imidlertid ikke bli krevd grasdekt vannvei og buffersone med gras i 2009, siden dette er tiltak som skulle vært sådd i vår. Det skal likevel være buffersone langs alle bekker gjennom vinteren. Dersom det ikke er anlagt grasdekt buffersone mot bekk må det i høst settes igjen 20 meter med stubb.

4. Hvilke regler gjelder når jeg driver noe areal innenfor et sårbart vassdrag, og noe areal utenfor?

Svar: Denne forskriften gjelder kun for de arealene som drenerer til de sårbare vassdragene. Når det gjelder kravet om at 60 % av arealet foretaket driver skal ha plantedekke tilsvarende stubb gras eller direktesådd høstkorn, skal dette beregnes på grunnlag av det arealet som drenerer til sårbart vassdrag. Det er altså 60 % av det arealet foretaket driver som drenerer til Haldenvassdraget, Morsa eller Isesjø som skal ligge i stubb, gras eller med direktesådd høstkorn gjennom vinteren.

5. Hvordan vet jeg hva slags erosjonsrisiko arealet har?

Svar: På gårdskart på nett kan du velge at erosjonsrisiko er det temaet som vises. Her er link til kartet: http://www.skogoglandskap.no/kart/gardskart_pa_internett. Du kan også gå inn på Fylkemannens egne tilskuddsklassekart her: <http://www.fylkesmannen.no/enkel.aspx?m=23036>

6. Skiftegrensene er jo ikke de samme som grensene mellom de ulike erosjonsklassene. Hvordan skal jeg forholde meg til dette?

Svar: I utgangspunktet skal man ta hensyn til erosjonsklassene når man deler opp skiftene. Dersom mindre enn 10 % av et skifte er av en annen erosjonsklasse enn resten, kan imidlertid hele skiftet betraktes å være i den klassen hoveddelen av skiftet er i. Er det for eksempel en liten snipp av et skifte som er erosjonsklasse 3 mens resten av skiftet er 1 og 2 kan dette skiftet pløyes om høsten. (Forutsatt at det ikke utgjør mer enn 40 % av det totale arealet foretaket driver.)

7. Det er et forferdelig vanskelig regelverk og forholde seg til. Hvorfor er det ikke enklere?

Svar: Dette er veldig sårbare vassdrag, som krever spesielle tiltak. Alternativet til et detaljert regelverk som sikrer at alle de mest erosjonsutsatte arealene beskyttes, og at det gjøres tiltak for å beskytte arealer som pløyes, er at alt arealet ligger i stubb eller gras gjennom vinteren. Dersom du tar utgangspunkt i at det ikke skal jordarbeides om høsten i det hele tatt, og betrakter forskriften som et regelverk som sier noe om hvilke arealer du likevel kan få lov å jordarbeide om høsten, kan det bli enklere å forstå.

8. Regnes direktesådd høstkorn som om arealet er jordarbeidet.

Svar: Direktesådd høstkorn sidestilles med stubb dersom det ikke er annet jordarbeidingsutstyr påkoblet direktesåmaskinen. Dette gjelder både i forhold til kravene i forskriften, og i forhold til tilskudd.

9. Hva slags areal er jordbær i denne sammenhengen?

Svar: Jordbær har i de fleste tilfeller et godt plantedekke som kan sidestilles med stubb. Det kan dermed inngå i de 60 % som skal ha plantedekke tilsvarende stubb, gras eller direktesådd høstkorn.

10. Hva slags areal er mais i denne sammenhengen?

Svar: Mais vil i de fleste tilfeller ikke ha tilsvarende plantedekke som stubb. Arealet med mais vil derfor ikke kunne inngå i de 60 % som skal ha plantedekke tilsvarende stubb, gras eller direktesådd høstkorn.

11. Gjelder forskriften dersom jeg dyrker grønnsaker?

Svar: Forskriften gjelder for alle typer kulturer.

12. **Hva slags areal er grønnsaker og potet i denne sammenhengen?**
Svar: Grønnsaker og potet vil i de fleste tilfeller ikke ha tilsvarende plantedekke som stubb. Areal med grønnsaker og potet vil derfor ikke kunne inngå i de 60 % som skal ha plantedekke tilsvarende stubb, gras eller direktesådd høstkorn.
13. **Dersom jeg sår fangvekst etter at jeg har høstet grønnsakene. Kan arealet da inngå som en del av de 60 % som skal ha plantedekke tilsvarende stubb, gras eller direktesådd høstkorn?**
Svar: Dersom fangvekst er sådd så tidlig at det er blitt et godt beskyttende plantedekke før vinteren, kan arealet inngå i de 60 % som skal ha beskyttende plantedekke.
14. **Må jeg ha grasdekt vannvei i alle dråg der det er fare for graving?**
Svar: Grasdekt vannvei er en svært god erosjonsbeskyttelse, og dette tiltaket anbefales i alle dråg der det blir tydelige erosjonsspor. I forskriften er kravet om at dråget skal ha permanent grasdekke knyttet til at arealet rundt pløyes. På areal som aldri pløyes om høsten, er det tilstrekkelig at drågene ikke jordarbeides. På arealer som bare pløyes enkelte år, må den grasdekte vannveien likevel være varig.
15. **Hvor kan jeg egentlig pløye?**
Svar: De eneste arealene som fremdeles kan pløyes er areal som har erosjonsklasse 1 eller 2. Dersom arealet skal pløyes må du huske å anlegge grasdekt vannvei i dråg, og passe på at du har buffersone langs bekken.
16. **Det er et ganske bredt naturlig belte med busker og trær langs elva. Er dette tilstrekkelig som buffersone?**
Svar: Dersom beltet med naturlig vegetasjon er bredere enn 8 meter er det tilstrekkelig. Dersom det er smalere må du supplere med gras eller stubb. Når buffersonen består av stubb skal den være 20 meter bred. Når deler av sonen er naturlig vegetasjon teller hver meter naturlig vegetasjon som 2 meter stubb. Er det 5 meter naturlig vegetasjon må du enten supplere med 3 meter gras, eller med 10 meter stubb.
17. **Hvordan vet jeg hvilke arealer som skal ha grasdekt vannvei?**
Svar: I miljøplankartet skal du tegne inn dråg som er særlig utsatt for erosjon. Du må ta deg en tur ut sent på høsten eller på våren og se hvor det har gravd.
18. **Hva er lett høstharving?**
Svar: Lett høstharving er en lett harving ikke dypere enn 10 cm, som gjøres for å blande halm og jord for å få raskere nedbryting, og for å få spillkorn til å spire. Dersom det er mindre enn 30 % halm i overflaten kan det ikke lenger regnes som lett høstharving. Så lenge det ikke er veldig mye halm er det tilstrekkelig med en harving.
19. **Hvor store må erosjonssporene være for at det skal være krav om grasdekt vannvei i et dråg?**
Svar: Dersom det er observert erosjonsspor som er over 20 cm dype, skal det anlegges grasdekt vannvei i dråget. Dette kravet gjelder ikke dersom arealet aldri pløyes.
20. **Hvordan vet jeg hvilke arealer som er flomutsatt?**
Svar: I miljøplankartet skal du tegne inn hvilke arealer som er utsatt for flom. Dersom du er usikker kan du ta deg en tur ut neste gang det er flom og notere hvilke arealer det dreier seg om. Arealene som vil oversvømmes av en 5-års flom er mer enn det som oversvømmes hvert år, men mindre enn det som oversvømmes når det er storflom. Flomutsatt er det samme fra år til år. Areal som får ekstra tilskudd fordi det er flomutsatt er også flomutsatt i denne sammenhengen.
21. **Hvor skal det være buffersone?**
Svar: Det skal være buffersone mot åpent vann og åpne grøfter som mottar avrenning fra jordbruksarealer. Det er ikke nødvendig med buffersone mot avskjæringsgrøfter fra skog, gårdsbrønner, lukkede kanaler/grøfter når disse er tilstrekkelig dimensjonert, og åpne grøfter på profilert myr. Kravet om buffersoner langs vassdragene gjelder for alle kulturer, også for grønnsaker og andre radkulturer.
22. **Hvilke kulturer kan regnes som stubb?**
Svar: Med stubb menes i denne sammenhengen korn, oljevekster, erter, korn med gjenlegg, grønngjødsling og grønnfôrvekster sådd med liten radavstand, og der bare overjordiske deler høstes.
23. **Fordi skiftegrensene ikke samsvarer med erosjonsklassene vil kravet om 60 % i stubb, gras eller**

lignende, i praksis utgjøre en enda større andel av arealet. Hvordan forholder jeg meg til det?

Svar: Målet er at 80 % av arealet skal ligge i stubb, gras eller lignende. På grunn av praktiske forhold rundt skifteinndeling vil et krav om 80 % i stubb eller gras, i praksis vært nærmest et totalt pløyeforbud. Når kravet er minst 60 % på alle bruk alle år regner vi med at areal med tilstrekkelig plantedekke blir tilnærmet 80 % samlet for hele nedbørfeltet.

24. Jeg driver plogfritt! Kan jeg likevel bare harve 40 % av jorda om høsten?

Svar: For de som driver helt plogfritt er det anledning til å søke dispensasjon for å harve mer enn 40 % av arealet om høsten. Det er viktig at denne forskriften ikke er til hinder for at noen ønsker å drive plogfritt.

25. Jeg har en liten gård på 50 dekar! Jeg pleier å ha et kornslag på hele arealet. Innebærer denne forskriften at jeg aldri kan så høstvetete?

Svar: For bruk som er mindre enn 100 dekar er det mulig å søke om dispensasjon fra 60 % regelen, slik at forskriftens krav oppfylles, for eksempel over en fireårs periode.

26. Jeg har en del husdyrgjødsel jeg er nødt til å pløye ned om høsten. Hva gjør jeg?

Svar: I helt spesielle tilfeller kan det gis dispensasjon fra forskriften for å pløye ned husdyrgjødsel. Det er en forutsetning at den som får dispensasjon finner andre måter å disponere husdyrgjødsel neste år. Ta kontakt med kommunen dersom du bør utvide gjødsellageret.

27. Jeg driver økologisk og kan være nødt til å pløye en del om høsten. Kan jeg søke dispensasjon?

Svar: Det er ikke noen automatisk dispensasjon for de som driver økologisk. Dersom du har problemer enkelte år med å oppfylle forskriftens krav, så ta kontakt med kommunen for å finne en løsning. Forskriften skal ikke være til hinder for at det dyrkes økologisk, og så lenge forskriftens intensjon oppfylles er det muligheter for dispensasjon. For dere som driver økologisk kan det være ekstra viktig å passe på at ikke fosforinnholdet i jorda blir for høyt.

28. Jeg er såkorndyrker, og må pløye om høsten. Kan jeg søke dispensasjon?

Svar: Det er ikke noen automatisk dispensasjon for de som dyrker såkorn. I de tilfellene det er helt nødvendig å pløye mer enn 40 % av arealet for å oppfylle kontrakten kan du ta kontakt med kommunen for å finne en løsning. Det er i utgangspunktet bare for høstkorn det er aktuelt med dispensasjon, selv om det dyrkes såkorn.